

Visita del Pontífex ► L'opinió

Pàgines 2 a 7 ►►►

EL PODER DE LA LITÚRGIA

Benet XVI deixarà una profunda empremta cultural i estètica

ANÀLISI

El que va ser prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe durant 24 anys ha trencat tots els estereotips vaticanistes fins a arribar a convertir-se en Benet XVI. El primer -i el més rellevant- és que va entrar com a papable i va sortir com a Papa, contrariant la molt estesa tradició popular que assegurava just el contrari. No ha estat l'únic repte que ha superat Ratzinger fins a convertir-se en Pontífex. Una llarga trajectòria de visibilitat litúrgica li ha atorgat un paper de referència determinant que li ha permès maniar en la cúria, mantenir-se en el poder i postular-se com a ferm candidat fins a aconseguir la mitra papal.

El cardenal Ratzinger va renovar per tres mandats consecutius -pràctica inusual- el càrrec de prefecte. Durant 24 anys, coincidint amb la creació de la Televisió Vaticana, el 1983, va exercir la seva autoritat amb mà inflexible i es va convertir en el guardià de la doctrina i en el martell de les esglésies populars i de la teologia de l'allibe-

rament. Des d'aquesta privilegiada posició, va ser l'encarregat d'oficiar la missa que donava inici al ritual del conclave. La seva intervenció, retransmesa en directe per televisions de tot el món, va ser una ostentació escènica de gran magnetisme.

Setmanes abans, el cardenal Ratzinger també va parlar per primera vegada en nom d'un Papa greument malalt i silenciós, durant la celebració de la Vigília Pasqual, un moment central en la vida dels catòlics. També va oficiar l'espectacular missa d'exèquies de Joan Pau II, com a degà del Col·legi Cardenalici, que va ser concelebrada per 164 purpurats i 320 sacerdots, davant més de 200 caps d'Estat i de Govern i milions d'espectadors arreu del món.

Mai abans, mai, un prefecte de la fe havia estat Papa. I, de fet, molt pocs degans ho han estat. ¿Quant li deu el papa Benet XVI al litúrgic Ratzinger? Segurament molt més del que ara podem analitzar. La força visual i estètica de l'escenografia vaticana -púrpures fascinants i simetries perfectes- pensada i difosa a través de la televisió, ha creat un efecte hipnòtic, per a creients i no creients. Només la màgia del ritm i de la tradició poden explicar com milions de ciutadans a tot el món (i milers de fidels a la mateixa plaça romana de Sant Pere) van poder debatre, durant més de 10 minuts, so-

Les empreses pugnen per prestar serveis al Papa més comercial de la història

bre la certesa del color blanc d'aquella feble fumera grisena. Confusió que només va ser resolta pel toc de les campanes que van confirmar l'elecció papal.

El control litúrgic i la seva difusió mediàtica han estat una font de poder per a l'actual Papa. Coneixedor del valor incalculable de la imatge en la construcció de l'autoritat, ha planejat amb precisió i detall la litúrgia vaticana dels últims 25 anys. El protocol escènic i la seqüèn-

cia del ritu responen a un patró jeràrquic intens amb l'objectiu de crear una atmosfera de memòria i d'emoció irrepètible. Els que participen de les grans celebracions litúrgiques senten un moment que intuïxen durador en les seves vides. És l'experiència única de la concelebració que produïx un efecte de participació antropològica en l'aspecte col·lectiu, cosa que els creients denominen comunió en la fe.

L'acció litúrgica és fonamental per a l'Església catòlica. El Concili Vaticà II en va assenyalar la importància i centralitat: «La litúrgia és el cim al qual tendeix l'activitat de l'Església i, al mateix temps, la font d'on raja tota la seva força». Ho veiem aquests dies a València amb tota la seva intensitat: tradició secular, grans concentracions i modernitat en la difusió mediàtica.

Benet XVI ens segueix sorprenent. En l'últim any ha aconseguit gran projecció pública amb un estil molt personal i molt visual. No serà viatger com el seu antecessor, però està aconseguint una presència mediàtica superior gràcies a la seva habilitat per aconseguir imatges noves, aparentment xocants, però molt atractives i pròximes. Per Nadal va fer una crida a «defensar les tradicions nadalenes» i va demanar que aquests costums siguin transmesos als joves per lluitar con-

tra una cultura que «intenta fer desaparèixer els símbols cristians del Nadal». I mentre proclamava que aquestes tradicions formen part del patrimoni de la nostra fe i de la nostra cultura, es va posar una gorra de vellut vermell i vores de pell blanques, anomenada camaura, i va dur una capa vermella molt usada pels pontífexs des de l'edat mitjana fins al segle XIX. Una posada en escena icònica tradicional, però de gran acceptació popular i comercial per a un missatge conservador. «Com el Pare Noell», van exclamar els turistes. Èxit assegurat.

SIMBOLOGIA El Papa es cobreix i s'adorna -conscient del poder simbòlic del cap- amb gorges civils i espectaculars mitres amb una habilitat i eficàcia extraordinàries. L'hem vist amb casc de bomber o amb casquet militar italià (amb ploma inclosa) en viu contrast amb les seves túniques de fil i seda. Les seves fotos han donat la volta al món i connecten amb públics i països diversos gràcies a l'atractiu de la seva imatge. El Papa va arribar a Espanya, molt abans de viatjar a València, el dia que es va posar un tricomi de la Guàrdia Civil. Va ser portada en tots els diaris espanyols i en molts d'internacionals. El món simbòlic també ha arribat fins als contraris de la despesa pública i de les incomoditats ciutadanes que genera una visita pontificia. La plataforma Nosaltes No T'esperem ha utilitzat l'estètica dels senyals de circulació -el triangle de perill amb una mitra al seu interior- per expressar el seu rebuig. Símbols contra símbols.

Benet XVI també s'ha convertit en un dels personatges més desitjats pels responsables del product placement (una tècnica molt usual en les estratègies de màrqueting que consisteix a col·locar el producte en qüestió en llocs ben visibles). The Wall Street Journal resumia en un reportatge que el Papa ha lluitat ulleres de sol de Serengeti, camina sobre sabates Geox o mocassins de Prada i té un iPod amb el seu nom gravat.

Moltes empreses competeixen per prestar o associar serveis per al Papa més comercial de la història. Volkswagen i BMW, per exemple, mantenen una dura pugna per veure qui fabrica el nou papamòbil que reemplaçarà el donat per Mercedes als anys 80. Benet XVI ven perquè comunica gairebé en silenci, amb la força de la imatge, amb una cara i un somriure que reflecteixen bondat i paciència infinites. La seva immobilitat aparent i la seva fragilitat són d'una força extraordinària. Les arrugues de les seves túniques voregen el que és escultòric i ens recorden segles d'art sacre. És una icona global del segle XXI i, a la vegada, el cap d'una Església amb més de 20 segles. No tinc cap dubte que el seu papat deixarà també una profunda empremta cultural i estètica en un moment en què els codis secrets i els símbols històrics estan de moda. Benet XVI coneix el valor de la litúrgia i de la història i sap utilitzar-lo eficaçment en el present. Per això té tant futur. =

Grandes Viajes

Verano 2006 es un producto **nobel tours**

Kilimanjaro Express	Incluye 5 almuerzos y 6 cenas	9 Días / 7 Noches
Hoteles *****(Alojamiento tipo Lodge en Maasai - Mara).		
Visitando: Nairobi, Amboseli, Lago Naivasha y Maasai Mara.		
Incluye: Paseo en barca por el Lago Naivasha, Safari a Pie en Maasai Mara acompañados por guerreros Maasai.		desde A.D. 2045
Safari Twende Express	Incluye 5 almuerzos y 4 cenas	9 Días / 7 Noches
Hoteles *****(Alojamiento tipo Lodge en Maasai - Mara).		
Visitando: Nairobi, Samburu, Aberdare, Lago Nakuru y Maasai Mara.		
Incluye: Safari Fotográfico en Maasai Mara, Samburu y Lago Nakuru.		desde A.D. 2075
India y Nepal Express	Incluye 1 almuerzo	15 Días / 13 Noches
Hoteles *****(Alojamiento tipo Lodge en Maasai - Mara).		
Visitando: Delhi, Samode, Jaipur, Amber, Fatehpur Sikri, Agra, Jhansi, Orcha, Khajuraho, Benarés y Kathmandú.		
Incluye: Observatorio, Palacio y Museo de Jaipur, Paseo en Barca por el Río Ganges y ascenso en Elefante.		desde A.D. 2198
China Clásica Express	Incluye 12 almuerzos y 1 cena	15 Días / 13 Noches
Hoteles *****(Alojamiento tipo Lodge en Maasai - Mara).		
Visitando: Shanghai, Hangzhou, Nanjing, Guilin, Xian Y Pekin.		
Incluye: Paseo en Barco por el Lago Oeste, Tumba Ming y Camino Sagrado, Museo de Figuras de Guerreros y Córceles de Terracota, Cena especial de Palo Laqueado.		desde A.D. 2282
México Express	Incluye A.D. durante el circuito (+ 2 almuerzos).	13 Días / 11 Noches
Hoteles *****(Alojamiento tipo Lodge en Maasai - Mara).		
Visitando: Ciudad de México, Tuxtla Gutiérrez, San Cristóbal de las Casas, Agua Azul, Palenque, Campeche, Uxmal, Mérida, Chichén Itzá y Riviera Maya.		
Incluye: Museo de Antropología, Paseo en Lancha por el Cañón del Sumidero, Comunidades Indígenas de San Juan Chamula y Zona Arqueológica de Palenque.		desde A.D. + T.I. 2349

120€ de regalo

Si reservas tus vacaciones en Viajes Marsans por un importe superior a 1000€ te regalamos 60€ en Talones Hotel Color y por un importe igual o superior a 2000€ te regalamos 120€.

Más de 2000 Hoteles de las principales cadenas hoteleras de España y otros países. Con el Talonario Hotel Color podrás disfrutar de estancia en hoteles habitaciones dobles a los mejores precios. Consigue tu fin de semana, tu escapada, tu puente GRATIS para disfrutarlo cuando tu quieras.

Precios por persona en habitación doble válidos para salidas desde Madrid/Barcelona determinadas fechas de Julio, Agosto o Septiembre. Incluye: Avión ida y vuelta, traslados, estancia en los hoteles y régimen indicado, seguro y asistencia. Tasas, visados, gastos de gestión, y suplemento por incremento de combustible no incluidos. Informate de precios para salidas desde otros aeropuertos así como para la fecha de tus vacaciones. A.D.: Alojamiento y Desayuno, T.I.: Todo Incluido. Oferta válida para reservas efectuadas a partir de 09/07/06.

desafío español 2007 30th Anniversary Challenge Valencia

902 30 60 90 www.marsans.com viatges marsans